

ערביי ישראל : תעסוקה, עוני ופיתוח אורבאני

**פרופ' צבי אקשטיין
המשנה לנגיד בנק ישראל**

כנס יפו השישי

27 בינואר, 2011

נושאים מרכזיים

- **שוק העבודה: תעסוקה נמוכה, שכר נמוך ושיעורי עוני גבוהים.**
- **פיתוח אורבאני לקוי וחוסר נגישות למרכזים האורבאניים.**
- **חוסר נגישות לאשראי עסקי וצרכני.**

פערים: ערבים לעומת יהודים בשוק העבודה - עובדות

• פערי הכנסה:

- גבר ערבי מרוויח 73% מגבר היהודי.
- אישה ערבית מרוויחה 62% מאישה יהודית.

• פערים בשיעורי התעסוקה:

- שיעורי התעסוקה של גברים: 70.7% במגזר הערבי לעומת 76.5% במגזר היהודי.
- שיעורי התעסוקה של נשים: 24.7% במגזר הערבי לעומת 72% במגזר היהודי.

¹ הנתונים מתייחסים לגילאי 25-64.

מקור הנתונים: בנק ישראל, שנים 2008-2009.

ערבים לעומת יהודים בשוק העבודה -

פערים:

• פערים במקצועות התעסוקה:

– ריכוז גדול של יהודים בעבודות "צווארון לבן":

76.2% מהיהודים לעומת 46.7% בלבד מהערבים.

– ריכוז גדול של ערבים בעבודות מקצועיות:

53.3% מהערבים לעומת 23.9% בלבד מהיהודים.

• פערי השכלה:

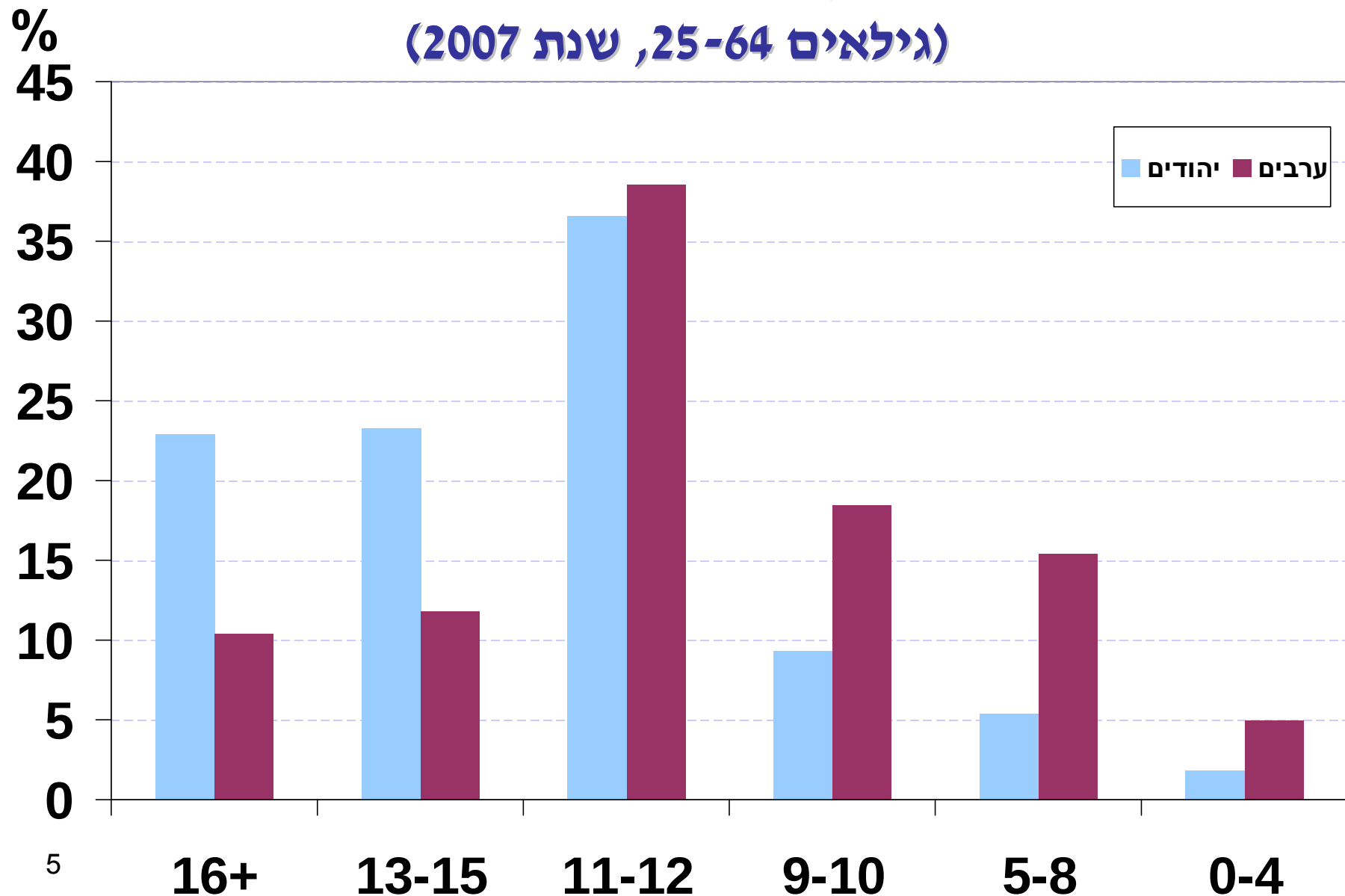
76.6% מהאוכלוסייה הערבית עם פחות מ-12 שנות לימוד לעומת 40.3% במגזר היהודי.

• פערים בשיעורי העוני:

– שיעור העוני בקרב משפחות ערביות הוא 53.5% לעומת 15.2% בקרב משפחות יהודיות.

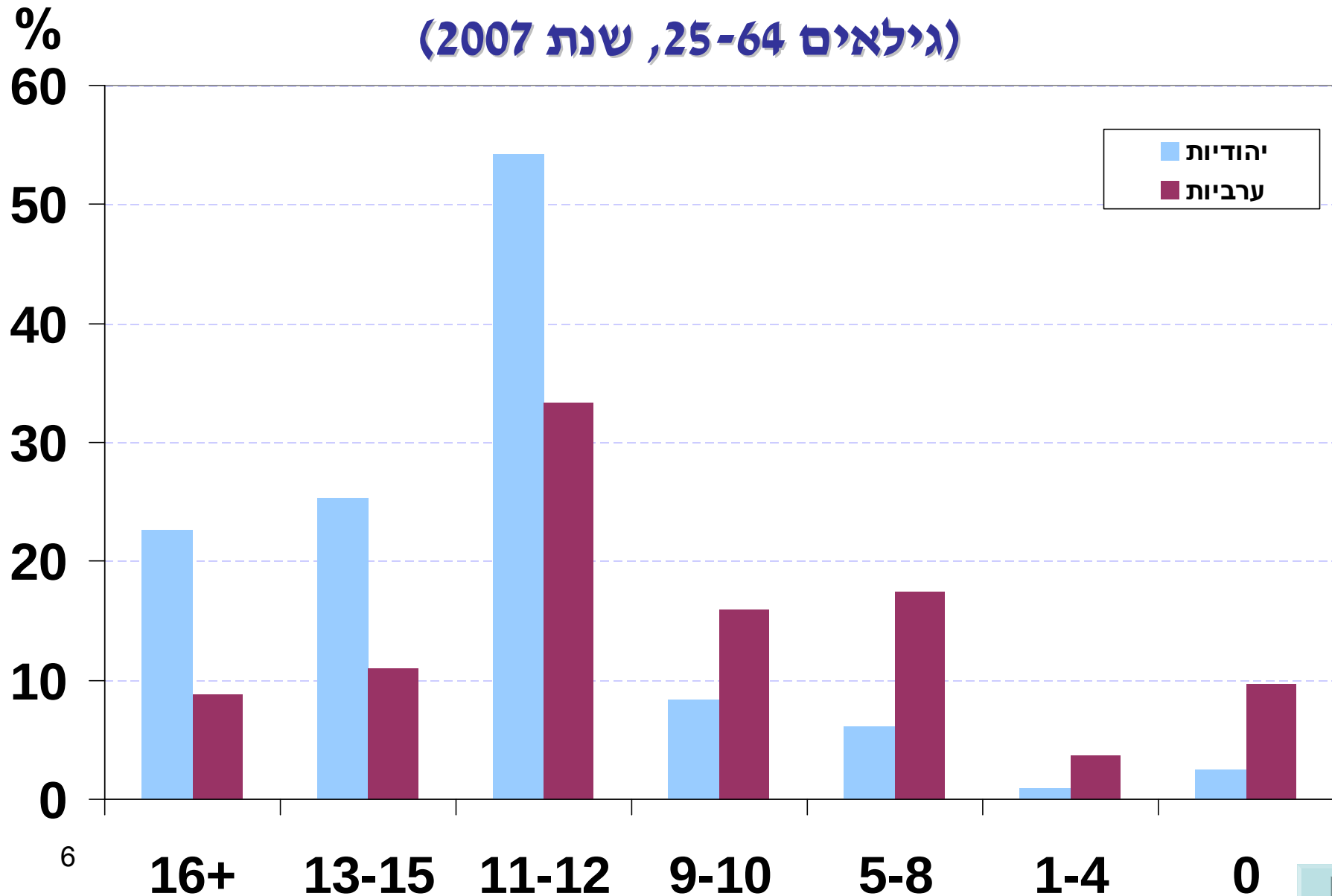
שנות לימוד בקרב גברים ערבים ויהודים

(גילאים 25-64, שנת 2007)

שנות לימוד בקרב נשים ערביות ויהודיות

(גילאים 25-64, שנת 2007)

יעדים:

(לפי דו"ח הוועדה לבחינת מדיניות התעסוקה, 2008)

השתתפות בתעסוקה (בגילאי 25-64 עד שנת 2020):

– גברים ערבים: שיעור תעסוקה של 78% (70.7% ב-2009).

– נשים ערביות: שיעור תעסוקה של 41% (24.7% ב-2009).

כלים לפיתוח תעסוקה

- תוכנית מרווחה לתעסוקה ("ויסקונסין" משופרת ומתאימה).
- אכיפת חוקי עבודה.
- מעונות יום לסקטור הערבי.
- הקמת מרכזי הכוון תעסוקתיים
- תחבורה ציבורית ופיתוח אורבאני.

כלים לפיתוח תעסוקה

- השקעה בחינוך להקניית מיומנויות תעסוקה:

— מחשוב וטכנולוגיות

— אוריינות בערבית עברית ואנגלית

— ידע פיננסי ועסקי

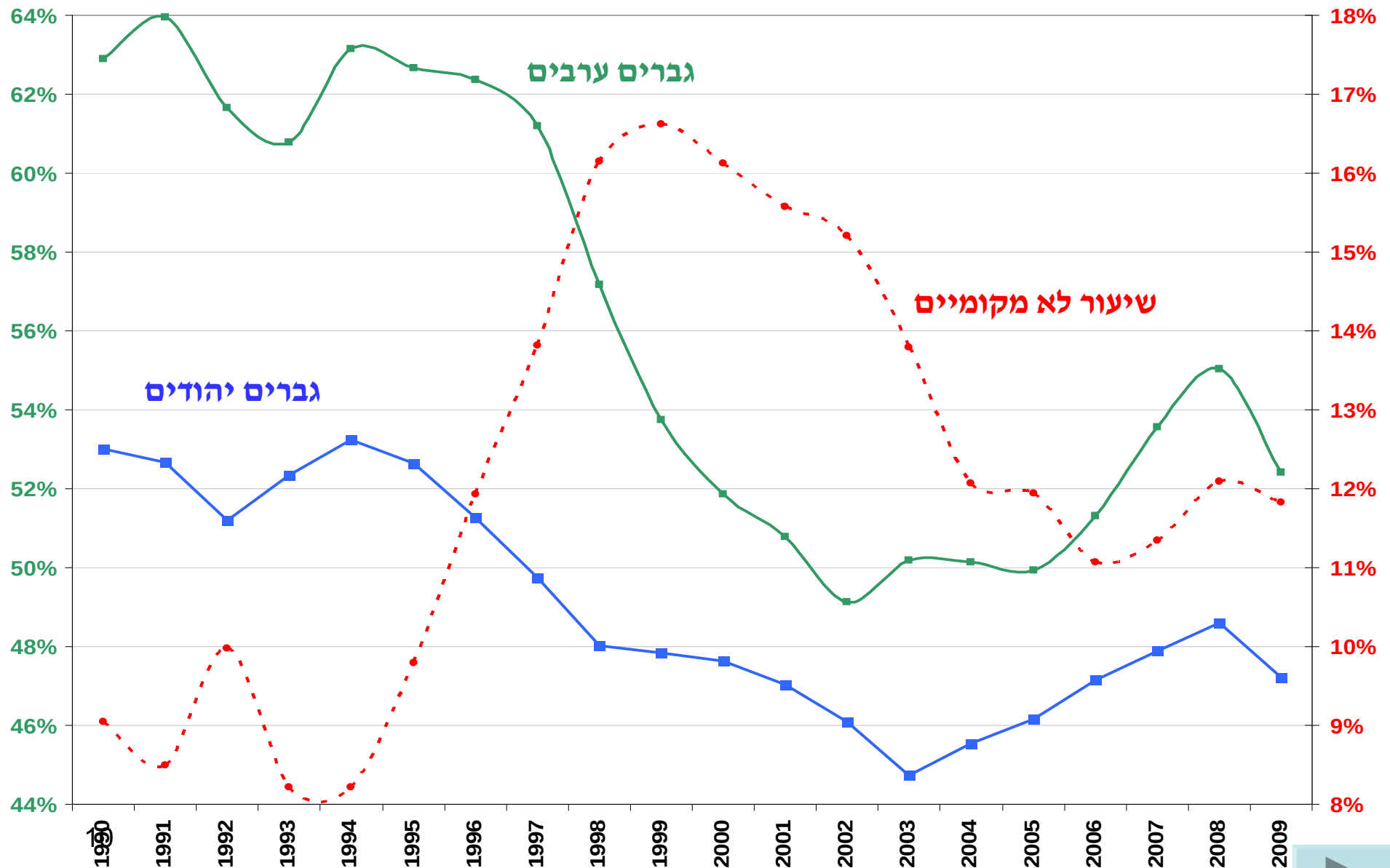
- מס הכנסה שלילי.

- הקטנת כמות עובדים זרים.

עובדים זרים מחליפים עובדים ישראלים

(גברים עד 12 שנות לימוד)

מקור: בנק ישראל

פיתוח אורבאני של מרכזי האוכלוסין הערבי

בעיות:

- **חוסר פיתוח עירוני וכשל ניהולי**

- מועצה מקומית

- רשויות תכנון ופיתוח

- **חוסר נגישות לאשראי**

- עסקי

- צרכני

פיתוח אורבאני של מרכזי האוכלוסין הערבי

פתרונות:

- יצירת תוכניות לפיתוח עירוני של כפרים קיימים:

מרכזים עירוניים (מסחר, שירותים ותעשייה)

באזורי המחיה של ערביי ישראל.

– נגישות לאשראי לדיור ולפיתוח עסקי.

– פיתוח נגישות תחבורתית עירונית ובין-עירונית.

– הקמת מערכת תמרוץ מוסדרת לעיריות/מועצות

המתפקדות או הקמת מועצות ניהוליות.

תודה!